

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

The Relationship Between Instructional Leadership of School Administrator and
Supervision under Nakhonprathom Primary Educational Service Area Office 2.

อัญมณี ปาทงจอม

Anyamanee Pathongchom

นักศึกษา ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master Student of Education Bangkokthonburi University

Corresponding Author Email: anyamanee.path@gmail.com

Received: 2 March 2023

Revised: 14 March 2023

Accepted: 17 March 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (ตัวอย่างเชิงปริมาณโดยใช้ตารางเครซี และ มอร์แกน จำนวน 307 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ตัวอย่างเชิงคุณภาพ) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารวรรณกรรม และแบบสอบถามมาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD. = 0.85$) 2) การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, $SD. = 0.89$) และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r = 0.777$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การนิเทศภายใน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this study were to 1. to study the instructional leadership of school administrators under Nakhonprathom Primary Educational service area office 2 2. to study the internal supervision in school under Nakhonprathom Primary Educational service area office 2 and 3. to study relationship between instructional leadership of school administrators and study internal supervision in school under Nakhonprathom Primary Educational service area office 2. Research methodology was quantitative Research. The research tools are as follows: five-level questionnaires. There is a sample group of teachers under the Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2 year 2022, based on the calculation of sample size using table the Krajce and

Morgan tables, collected 307 people. The questionnaire was analyzed by descriptive statistics including the average, standard deviation and Pearson's correlation coefficient and use the information gathered from documents, literature and forms. The research shows that 1) Instructional leadership of school administrators Under the Office of Nakhonpathom Primary Education Service Area 2 overall the practice was at a high level ($\bar{x} = 4.04$ SD. = 0.85). 2) Internal supervision of school Under the Office of Nakhonpathom Primary Education Service Area 2 overall the practice was at a high level ($\bar{x} = 3.96$ SD. = 0.89) 3. The relationship between academic leadership of school administrators and supervision within schools under the Office of Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2 had a positive relationship at a high level ($r = 0.777$) with a statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Instructional Leadership, Internal Supervision, Administrator

บทนำ

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีสังคมแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่สามารถเชื่อมโยงผู้เรียนกับสิ่งรอบตัวและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงได้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในระดับสากล นำไปสู่ความสามารถในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ สถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่หลากหลาย ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ สถานศึกษาจึงต้องทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวผู้เรียน และตระหนักถึงการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือครูให้มีทักษะด้านการสำรวจตรวจสอบ การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ นอกจากนี้ควรให้ครูได้มีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาสาระที่สอนกับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน และมีการวิเคราะห์ถึงรูปแบบและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน เป็นต้น การพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาควรให้คณะผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ ร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินการ คือ ร่วมนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการ และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนา อย่างไรก็ตามในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อีระ รุญเจริญ (2549, น.51) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง การศึกษาจึงจะเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับชัยมงคล บุญชัย (2564, น.219) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาให้สำเร็จ ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่จะบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้เห็นภาพสะท้อนของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเป็นภารกิจที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สามารถทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ การนิเทศภายในโรงเรียน จึงควรจัดให้มีขึ้นอย่างมีระบบ และปรับปรุงเป็นระยะ สอดคล้องกับสิทธิวิวัฒน์ กันยาน (2564, น.57-58) ที่พบว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนทำให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง ให้เป็นครูที่มีคุณลักษณะที่ดีเป็นผู้มีความรู้ทักษะในการปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ครูมีความรู้

ความสามารถในการพัฒนาตนเอง ให้เป็นครูที่มีคุณลักษณะที่ดีเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะในการปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จารุวัฒน์ ทองชูใจ, 2565, น.215)

ดังนั้น จากปัญหาและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการนิเทศภายใน และการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 117 โรงเรียน รวม 1,328 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970, p.608) เป็นครูจำนวน 297 คน และเพื่อชดเชยข้อผิดพลาดจากการตอบกลับ ผู้วิจัยได้วางแผนการเก็บข้อมูลเป็น 320 คน และได้แบบสอบถามกลับมา 307 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.94

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 30 ข้อ รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียน มีจำนวน 30 ข้อ รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอแนะให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (IOC) พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางวิจัย และโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม จำแนกผลตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกผลตารางได้ ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	4.07	0.85	มาก
2. การบริหารจัดการหลักสูตร	4.04	0.86	มาก
3. การจัดการเรียนรู้	4.03	0.87	มาก
4. การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.02	0.82	มาก
รวม	4.04	0.85	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD. = 0.85$) เมื่อพิจารณาเรียงด้านเรียงจากมากไปหาน้อยคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.07$, $SD. = 0.85$) การบริหารจัดการ หลักสูตร ($\bar{x} = 4.04$, $SD. = 0.86$) การจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.03$, $SD. = 0.87$) และการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.02$, $SD. = 0.82$) ตามลำดับ

2. ระดับการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกผลตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกผลตารางได้ ดังนี้

การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	3.99	0.88	มาก
2. ด้านกระบวนการเรียนรู้	3.99	0.88	มาก
3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.96	0.89	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.00	0.89	มาก
รวม	3.96	0.89	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยรวมการดำเนินงานนิเทศภายในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, $SD. = 0.89$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.00$, $SD. = 0.89$) รองลงมาเป็นด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ($\bar{x} = 3.99$, $SD. = 0.88$) และด้านกระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 3.99$, $SD. = 0.88$) และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.96$, $SD. = 0.89$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกผลตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ($n=307$)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ					
การนิเทศภายในของโรงเรียน	การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (x_1)	การบริหารจัดการหลักสูตร (x_2)	การจัดการเรียนรู้ (x_3)	การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (x_4)	(x_{total})
	r	r	r	r	r
ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ (Y_1)	0.662**	0.655**	0.686**	0.763**	0.721**
ด้านกระบวนการเรียนรู้ (Y_2)	0.673**	0.682**	0.687**	0.852**	0.738**
ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y_3)	0.649**	0.690**	0.663**	0.857**	0.716**
ด้านการวัดและประเมินผล (Y_4)	0.652**	0.674**	0.670**	1.00**	0.725**
รวม (Y_{total})	0.707**	0.722**	0.725**	0.932**	0.777**

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 3 พบว่า แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กับการนิเทศภายในของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.777$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการกับการวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มากที่สุด ($r=1.00$) ส่วนการเสริมสร้างบรรยากาศทาง วิชาการกับการวัดและประเมินผลเพื่อการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมา ($r=0.857$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD. = 0.85$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยคือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการเสริมสร้าง บรรยากาศทางวิชาการ ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จังหวัดนครปฐม โดยรวม การดำเนินงานนิเทศภายในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, $SD. = 0.89$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้าน การวัดและประเมินผล รองลงมาเป็นด้านหลักสูตรและการนำไปใช้และด้านกระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และด้านการ พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กับการนิเทศภายในของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.777$)

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดย ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูเล็งเห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ให้ ความสำคัญกับการรับทราบและเข้าใจของบุคลากรในสถานศึกษาในด้านเป้าหมายและภารกิจของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังให้ครูมี ส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจ และค่าเป้าหมายของสถานศึกษาผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ และได้รับการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ กรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และสุชิน ประสานพันธ์ (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า การดำเนินงานนิเทศ ภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และโรงเรียนให้ความสำคัญกับการวัดและ ประเมินผลผู้เรียนตามแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 ดังที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

แพร่ (2562, น.69) ให้แนวคิดว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อครูผู้สอน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกมาสู่สถานศึกษา และสอดคล้องกับอุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ (2559, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกลุ่ม 5 ชุมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.777$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดภารกิจโรงเรียน การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ รวมทั้งผู้บริหารมีความสามารถในการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียน ทำให้ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการนิเทศภายในมีความเกี่ยวข้องกับการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับสมมาตร สุวรรณคำ (2565, น.106-107) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 และแสดงทัศนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการว่าผู้บริหารมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐาน แสดงออกถึงความสามารถในการโน้มน้าวใจครูให้เกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมพัฒนาและบริหารงานวิชาการ การกำหนดและการสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ การพัฒนา และการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาครู การนิเทศติดตาม ประเมินผล การวิจัย และการประกันคุณภาพ และสอดคล้องกับศุภลักษณ์ ลิขิตคุณากร (2560, บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษารื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.804$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยอ้างอิงจากค่าเป้าหมายสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนได้ และควรเน้นย้ำให้ผู้บริหารสถานศึกษา นำสารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรมาสรุปเป็นผลการนำหลักสูตรไปใช้ และสื่อสารไปยังครูผู้สอน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.2 ควรให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู รวมไปถึงผลการนำหลักสูตรไปใช้ และมีการประชุมสรุปผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นทางการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและให้ครูผู้สอนได้รับทราบผลการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2.2 ควรศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมในการแสดงศักยภาพและความสามารถในการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านและกรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกขั้นตอน กระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จารุวัฒน์ ทองชูใจ. (2565). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 9(7), 206-220.
- ชลธิ์ทิพย์ กัญยาน. (2564). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 6(1), 51-62.
- ชัยมงคล บุญชัย. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(38), 208-233.
- ธีระ รุณเจริญ. (2549). ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา: สภาพปัญหาความจำเป็นและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ศุภลักษณ์ สิมหะคุณากร. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมมาตร สุวรรณคำ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 4(1), 89-114.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่. (2562). รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อคุณภาพตามบริบทของพื้นที่ในจังหวัดแพร่. (รายงานผลการวิจัย).แพร่: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่.
- สุชิน ประสานพันธ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 8(2), 15-28.
- อุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกลุ่ม 5 ขุนศึก. *วารสารครูพิบูล*, 3(1), 49-61.